

EKSPRES INFORMACIJA

Nr. 118

2021 m. birželio mėn.

TURINYS

2	Turinys / Pašto mokos ženklų leidyba / Išleisti II ketvirčio pašto mokos ženklai
3	Pašto ženklų, pašto blokų ir ženklintų atvirukų leidybos planas 2021 metams
4	Europa. Nykstanti nacionalinė laukinė gamta
5	Vinco Čepinskio 150-osios gimimo metinės
6	Lietuvos tautinės mažumos ir bendrijos. Rusai
7	Lietuvos jūrinė istorija
8-9	Pašto vokai
10	Pirmos dienos datos [PDA] ir Proginiai [PA] spaudai
11	Spausdinama
12-13	AB Lietuvos paštas siūlo

PAŠTO MOKOS ŽENKLŲ LEIDYBA

Pašto ženklų temos renkamos remiantis Pašto mokos ženklų išleidimo, išėmimo iš apyvartos ir apskaitos taisyklių, patvirtintų LR susisiekimo ministro 2013 m. balandžio 30 d. įsakymu Nr. 3-258, II skirsniu. Pašto ženklų projektai renkami bei spausdinami remiantis Pašto mokos ženklų išleidimo, išėmimo iš apyvartos ir apskaitos taisyklių, patvirtintų LR susisiekimo ministro 2013 m. balandžio 30 d. įsakymu Nr. 3-258, III ir IV skirsniais.

IŠLEISTI II KETVIRČIO PAŠTO MOKOS ŽENKLAI

2021 04 23	EUROPA. NYKSTANTI NACIONALINĖ LAUKINĖ GAMTA
2021 04 30	VINCO ČEPINSKIO 150-OSIOS GIMIMO METINĖS
2021 06 11	LIETUVOS TAUTINĖS MAŽUMOS IR BENDRIJOS. RUSAI
2021 06 25	LIETUVOS JŪRINĖ ISTORIJA

PAŠTO MOKOS ŽENKLŲ LEIDYBOS PLANAS 2021 METAMS

Eil. Nr.	Pašto ženklų, pašto bloko, ženklinto atviruko pavadinimas	Išleidimo data	Pašto ženklas, pašto blokas, ženklintas atvirukas
1.	Lietuvos valstybės archyviui – 100 metų	2021-01-08	Pašto ženklas
2.	Garsūs pasaulio žmonės, kilę iš Lietuvos. Birutės Marijos Alseikaitės-Gimbutienės 100-osios gimimo metinės	2021-01-22	Pašto ženklas
3.	Vytauto Didžiojo karo muziejui – 100 metų	2021-02-05	Ženklintas atvirukas
4.	Partizanų Lietuva	2021-02-12	Pašto blokas
5.	LDK simboliai. Lietuvos valdovai	2021-03-12	2 pašto ženklų serija
6.	Lietuvos kurortai. Palanga	2021-03-26	Pašto ženklas
7.	Europa. Nykstanti nacionalinė laukinė gamta	2021-04-23	2 pašto ženklų serija
8.	Vinco Čepinskio 150-osios gimimo metinės	2021-04-30	Pašto ženklas
9.	Lietuvos tautinės mažumos ir bendrijos. Rusai	2021-06-11	Pašto ženklas
10.	Lietuvos jūrinė istorija	2021-06-25	Pašto ženklas
11.	Jono Kubiliaus 100-osios gimimo metinės	2021-07-09	Pašto ženklas
12.	XXXII Olimpiados žaidynės. <i>[Jei XXXII Olimpiados žaidynės būtų atšauktos, pašto ženklas nebūtų leidžiamas]</i>	2021-07-23	Pašto ženklas
13.	Chotyno mūšiui – 400 metų	2021-09-02	Pašto blokas
14.	Šv. Kalėdos ir Naujieji metai	2021-11-27	2 pašto ženklų serija

EUROPA. NYKSTANTI NACIONALINĖ LAUKINĖ GAMTA

Išleidimo data 2021-04-23

Dail. L. Aleknavičiūtė.
Kreidinis popierius. Ofsetas.
Ženklo dydis – 37,5x30 mm.
Lapelyje 10 [2x5] pašto ženklų.
Nominalai – 0,75 €, 0,75 €. Tiražas – po 22 000.
Spausdino „Baltijas Banknote SIA“, Latvija.

Viename iš pašto ženklų pavaizduotas pilkasis arba kitaip dar žinomas kaip ilgasnukis ruonis. Lotyniškasis ilgasnukio ruonio pavadinimas kildinamas iš graikų kalbos žodžio, reiškiančio „maža jūros kiaulytė“. Šis jūros žinduolis gali būti iki 2,5 m ilgio ir sverti iki 300 kg. Po vandeniui ruonis išbūna iki 20 min. Gyvena apie 40 metų. Ruoniai pagrįdai minta žuvimu, todėl galimybė laisvai ir saugiai medžioti jiems yra itin svarbi. Pilkieji ruoniai paplitę Kanados, JAV, Šiaurės ir Vakarų Europos pakrantėse, tarp jų ir Baltijos jūroje. Į Lietuvos raudonąją knygą ši rūšis įrašyta nuo 1989 metų. Didžiausią grėsmę pilkųjų ruonių išnykimui kelia žmonių vystoma žvejyba – ruoniai gali užstrigti ar susižeisti žvejų tinkluose. XX a. ketvirtajame dešimtmetyje Baltijos jūroje buvo apie 20 tūkst. ruonių, šiuo metu Lietuvos vandenyse laikinai susiformuojančią populiaciją sudaro nuo 10 iki 50 ruonių. Klaipėdos jūrų muziejuje slaugomi pajūryje surasti ligoti ar sužeisti ruoniai, taip pat čia jie yra veisiami – siekiant palaikyti pilkųjų ruonių populiaciją, dalis jauniklių išleidžiami į laisvę.

Antrajame pašto ženkle pavaizduota lūšis. Šis plėšrūnas priimena katiną, tačiau yra gerokai didesnis, be to, turi ir kelis išskirtinius bruožus – ilgas kojas, trumpą uodegą ir smakro šonuose bei ant ausų styrančius ilgesnių plaukų kuokštus. Tai miško gyvūnas, mėgsta tankius spygliuočių ar mišrius miškus. Minta pelėmis, pelėnais, stirnomis, elniais, bet dažniausiai puola silpnesnius, paliegusius žvėrelius. Nors į Lietuvos raudonąją knygą lūšis įrašyta nuo 2000 metų, Lietuvoje lūšis nemedžiojama nuo 1979 metų. Didžiausią žalą lūšims daro kertami miškai, miškuose besilankantys žmonės, taip pat brakonieravimas, ypač kilpininkavimas. Dabar Lietuvos miškuose gyvena apie 30 – 40 žvėrių, jos randamos tik kai kuriuose miškų masyvuose – Biržų, Karšuvos, Žaliojoje girioje, Taujėnų – Užulėnio, Kulių, Rokiškio r. Tiek pilkieji ruoniai, tiek lūšys Lietuvos raudonojoje knygoje yra priskirti pirmajai kategorijai, kuri reiškia, kad rūšis yra ties išnykimo riba ir ją galima išsaugoti tik naudojant specialias apsaugos priemones.

VINCO ČEPINSKIO 150-OSIOS GIMIMO METINĖS

Išleidimo data 2021-04-30

Dail. U. Žilytė.
Kreidinis popierius. Ofsetas.
Ženklo dydis – 37,5x30 mm.
Nominalas – 0,84 €.
Lape 50 (5x10) pašto ženklų.
Tiražas – 21 000.
Spausdino „Baltijas Banknote SIA“, Latvija.

Vincas Čepinskis [1871 05 03 – 1940 08 22] yra vienas žymiausių Lietuvos mokslininkų, fizikos ir fizikinės chemijos pradininkas. Fiziko-chemiko specialybę jis įgijo Sankt Peterburgo universitete, po kurio baigimo dar kelis metus karjerą tęsė Rusijoje, vienu tarpu dirbo D. Mendelejevo laborantu. Beveik 20 metų dirbo Liepojos komercijos mokykloje (I pasaulinio karo pradžioje mokykla evakuota į Rusiją), didžiąją dalį laiko buvo jos direktorius. Grįžęs į Lietuvą 1918 m. buvo paskirtas Švietimo ministerijos Aukštųjų mokyklų skyriaus vedėju, buvo atsakingas už Vilniaus universiteto atkūrimą. Nuo 1922 m. savo mokslinę veiklą tęsė Vytauto Didžiojo universitete (iki 1930 m. vadintame Lietuvos universitetu). Karjerą pradėjęs kaip dėstytojas, ilgainiui tapo ne vienos katedros vedėju, prorektoriumi, pabaigoje ir garbės profesoriumi.

Mokslininkas pasižymėjo ne vienu pasiekimu: įkūrė ir išplėtojo Eksperimentinės fizikos ir Fizikinės chemijos katedras, parašė pirmuosius lietuviškus vadovėlius, bandymais įrodė ne vieną mokslui svarbią teoriją. Šalia praktinės mokslininko veiklos daug dėmesio skyrė aktualioms mokslo ir visuomenės gyvenime, skatino tiriamuosius gamtos mokslų darbus, rūpinosi, kad gambiausi universiteto darbuotojai tobulintųsi užsienio mokslo centruose. Neatsitiktinai Vincui Čepinskiui skirta pašto ženklų antspaudavimas vyksta Kauno pašte – šiame mieste jis gyveno paskutinius 20 metų (1920–1940 m.). Mieste galima rasti ne vieną šio garsaus mokslininko pėdsaką: jo vardu pavadinta gatvė, memorialinė lenta pažymėtas namas, kuriame jis gyveno, jo vardas suteiktas ir ne vienai mokslinei laboratorijai Vytauto Didžiojo (VDU) bei Kauno technologijos (KTU) universitetuose, VDU jo vardu įsteigta stipendija.

LIETUVOS TAUTINĖS MAŽUMOS IR BENDRIJOS. RUSAI

Išleidimo data 2021-06-11

Apipav. A. Lubė.
Kreidinis popierius. Ofsetas.
Ženklo dydis – 37,5x30 mm.
Nominalas – 0,81 €. Lape 50 [5x10] pašto ženklų.
Tiražas – 21 000.
Spausdino „Baltijas Banknote SIA“, Latvija.

Vilniaus Dievo Motinos Ėmimo į dangų katedros, dar vadinamos Skaisčiausio Dievo Motinos, architektūra pasižymi skirtingų istorinių ir kultūrinių elementų gausa. Ji pradėta statyti 1346 m. Lietuvos didžiojo kunigaikščio Algirdo žmonos, Tverės kunigaikštės Julijonos iniciatyva. Čia 1495 m. iškilmingai buvo sutikta Lietuvos didžiojo kunigaikščio Aleksandro nuotaka ir Maskvos didžiojo kunigaikščio Ivano III dukra Elena.

Laikui bėgant pastatas nyko ir 1511–1522 m. LDK etmono Konstantino Ostrogiškio pastangomis buvo atstatytas. Soboro rūsiuose buvo sumūrytos laidojimo kriptos su nišomis kars-tams. Jose laidojo čia dirbusius metropolitus, kilmingus Vilniaus stačiatikius. Vienoje kriptoje palaidota Lietuvos didžiojo kunigaikščio Aleksandro žmona Elena. 1609 m. soboras perduotas unitams. 1610 m., 1716 m. ir 1748 m. vykę gaisrai soborą smarkiai apnaikino, todėl jis ne kartą atnaujintas. 1808 m. apieštasis pastatas perduotas universitetui. 1810 m. pagal architekto Mykolo Angelo Šulco [1769–1812 m.] projektą pastato vidaus erdvė padalinta į du aukštus ir suskaidyta pertvaromis – įrengtas anatomikumas, universiteto auditorijos, biblioteka. Fasadams suteiktos klasicistinės formos. Pastatas dar kartą remtuotas 1830 m. pagal Karolio Podčašinskio projektą. 1842 m., uždarius Medicinos-chirurgijos akademiją, pastato paskirtis keitėsi – buvo įkurdintos kareivinės, vėliau arsenalas, archyvas, kalvė. 1865–1868 m. pagal architektų Nikolajaus Čiagino ir Aleksandro Rezanovo projektą pastatas vėl pritaikytas cerkvei. Perstatytas klasicistinių formų pastatas įgijo bizantiškas, gruzinų viduramžių architektūrą imituojančias formas. Perstatytame sobore 1867 m. lankėsi net Rusijos imperatorius Aleksandras II.

1990–1992 m. Evaldo Purlio atlikti architektūriniai tyrimai parodė, kad pastate išliko ir daug gotikos architektūros fragmentų. Paaiškėjo, jog 1864–1868 m. senasis mūras nebuvo sunaikintas: fasadai apmūryti ir užtinkuoti. Nuėmus tinką, atidengtos pastato gotikinės formos: kontraforsų liekanos, smailiarkiai langai su apvadais. Restauravus gotikinius mūrus, pastato fasadai nudažyti baltai, kad bizantinės architektūros tūriai atsiskirtų nuo raudono mūro gotikos elementų. Todėl šiandieninis soboras gerokai skiriasi nuo N. Čiagino ir Aleksandro Rezanovo atstatytojo. Restauruotas pastatas ne tik praturtėjo atidengtais gotikos elementais, bet ir neprarado istorizmo laikotarpio bruožų.

LIETUVOS JŪRINĖ ISTORIJA

Išleidimo data 2021-06-25

Dail. U. Žilytė.
Kreidinis popierius. Ofsetas.
Ženklo dydis – 37,5x30 mm.
Nominalas – 0,84 €.
Lape 50 (5x10) pašto ženklų.
Tiražas – 21 000.
Spausdino „Baltijas Banknote SIA“, Latvija.

Burlaivis „Jūratė“ pašto ženkle įamžintas ne atsitiktinai – šiemet minimas Lietuvos jūrų laivyno 100-metis, primenantis, kad Lietuva yra jūrinė valstybė. Prieš šimtą metų, 1921 metų kovo 4 d., burlaivis „Jūratė“ pirmasis įplaukė į Klaipėdos uostą ir tapo Lietuvos jūrų laivyno pradžios simboliu. Tai reikšmingas Lietuvos istorijos įvykis, leidęs Lietuvai įsitvirtinti tarptautinėje jūrinėje bendruomenėje.

Pradžios simboliu tapęs burlaivis buvo pastatytas 1920 metais „Lietuvos garlaivių bendrovės“ užsakymu Vokietijoje. Savo laiku „Jūratė“ buvo itin manevringas ir pritaikytas būtent jūros pakrančių ir upių laivybai. Laivas pasižymėjo greičiu – pasiekdavo iki 5 mazgų greitį, o su burėmis galėjo plaukti dar du kartus greičiau. „Jūratės“ stiebai buvo suprojektuoti taip, kad ji galėtų praplaukti po tiltais – juos buvo galima nuleisti ir sutrumpinti. Burlaivis taip pat turėjo dvi už bortų nuleidžiamas medines lentes (švertus), kurios mažino laivo šoninį dreifą. Tai taip pat buvo vienas pirmųjų laivų, plaukiojusių su Lietuvos vėliava.

1923–1924 m. „Jūratei“ vadovavo kapitonas Juozas Andžejauskas. 1923 m. šiuo burlaiviu, pakrautu įvairiomis prekėmis, į Klaipėdą užsukdavo kas savaitę, kursavo tarp Talino ir Klaipėdos. Burlaivis Baltijos jūroje gabeno krovinius iki 195 tonų.

1927 m. laivą nupirko kapitonas iš Olandijos. Savo plaukiojimus „Jūratė“ užbaigė XX a. 6 dešimtmetyje Karibų jūroje.

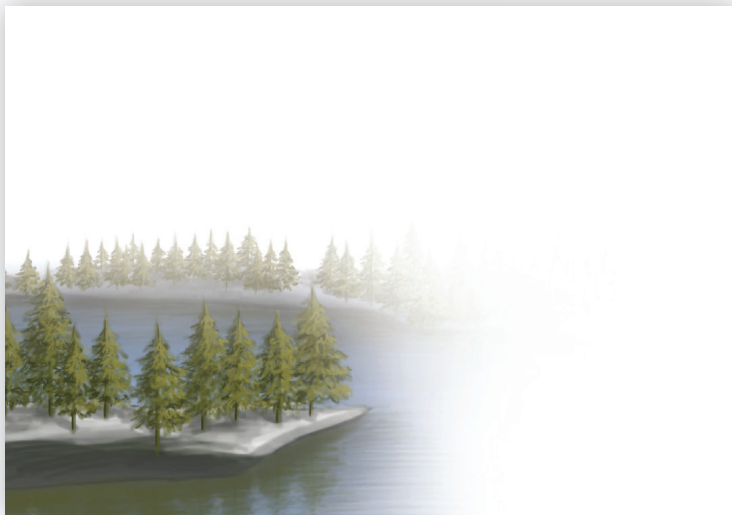
Šiuo metu didelio formato burlaivio „Jūratė“ fotografiją galima išvysti neįprastoje Lietuvos jūrų muziejaus ekspozicijoje – galerijoje po atviru dangumi. Galerija pasakoja apie laivyno istoriją 1921–1940 metais. Ekspozicija įkurta senamiestyje, pakeliui į Senąją perkėlą ant „Memelio miesto“ sienos. Tarp visų nespalvotų nuotraukų vienoje švysteli ryški trispalvė – ji puošia motorinį burlaivį „Jūratė“.

PAŠTO VOKAI

NŽV EUROPA. NYKSTANTI NACIONALINĖ LAUKINĖ GAMTA

Dail. L. Aleknavičiūtė. Atvartas – horizontalus.

Tiražas – 550 vokų. Spausdino Katkauskos grafikos laboratorija „TYPO“.

NŽV VINCŲ ČEPINSKIO 150-OSIOS GIMIMO METINĖS

Dail. U. Žilytė. Atvartas – horizontalus.

Tiražas – 500 vokų. Spausdino Katkauskos grafikos laboratorija „TYPO“.

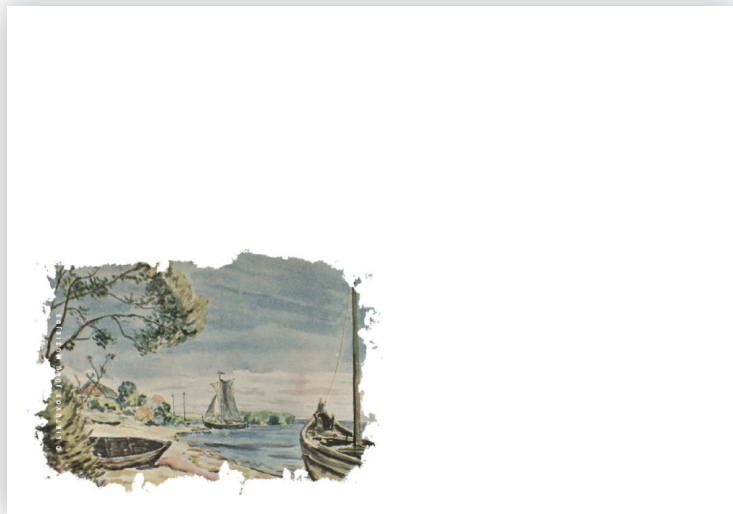

PAŠTO VOKAI

NŽV LIETUVOS JŪRINĖ ISTORIJA

Dail. V. Baran. Atvartas – horizontalus.

Tiražas – 550 vokų. Spausdino Katkauskos grafikos laboratorija „TYPO“.

PIRMOS DIENOS DATOS (PDA) IR PROGINIAI (PA) SPAUDAI

2021 04 23 EUROPA. NYKSTANTI NACIONALINĖ LAUKINĖ GAMTA

2021 04 30 VINCO ČEPINSKIO 150-OSIOS GIMIMO METINĖS

2021 06 25 LIETUVOS JŪRINĖ ISTORIJA

SPAUSDINAMA

JONO KUBILIAUS 100-OSIOS GIMIMO METINĖS

Išleidimo data 2021-07-09

Dail. I. Kuodžiūtė.

Kreidinis popierius. Ofsetas.

Ženklo dydis – 37,5x30 mm.

Lape 50 (5x10) pašto ženklų.

Nominalas – 0,55 €.

Tiražas – 20 000.

Spausdina „Baltijas Banknote SIA“, Latvija.

XXXII OLIMPIADOS ŽAIDYNĖS

Išleidimo data 2021-07-23

Dail. T. Dragūnas.

Kreidinis popierius. Ofsetas.

Ženklo dydis – 37,5x30 mm.

Nominalas – 0,84 €.

Lapelyje 10 (5x2) pašto ženklų.

Tiražas – 25 000.

Spausdina „Baltijas Banknote SIA“, Latvija.

CHOTYNO MŪŠIUI – 400 METŲ

Išleidimo data 2021-09-02

Dail. J. Ochendzan.

Kreidinis popierius. Ofsetas.

Bloko dydis – 100x75 mm;

Ženklo dydis – 79x51 mm.

Nominalas – 1,29 €. Tiražas – 10 000.

Spausdina „PWPW“ spaustuvė, Lenkija.

Bendra laida su Lenkija ir Ukraina.

AB LIETUVOS PAŠTAS SIŪLO

Metinius pašto ženklų rinkinius:

Prekės kodas	Leidimo metai	Kaina (EUR)
220113_3	2000	24
220145_2	2001	22
220163_3	2002	20
220149D	2003	21
220154_2	2004	19
220164_4	2005	20
220171_4	2007	25
220199	2014	30
220200	2015	33
220201	2016	28
220202	2017	33
220204	2018	39
220205	2019	27
220206	2020	30

Lietuvos pašto ženklų komplektus Davo Lux lapuose:

Prekės kodas	Leidimo metai	Kaina (EUR)
220197	2011	41,71

Teminius rinkinius:

Prekės kodas	Pavadinimas	Kaina (EUR)
220176	Lietuvos raudonoji knyga pašto ženkluose	57,34
220193	Vaikiškas pašto ženklų rinkinys	9,27

Bendros laidos:

Vatikano pašto ženklus:

Prekės kodas	Pavadinimas	Kaina (EUR)
225018	Žemaičių vyskupijos įkūrimui – 600 metų	1

Lenkijos pašto ženklus:

Prekės kodas	Pavadinimas	Kaina (EUR)
225019	Trakų Dievo Motinos, Lietuvos globėjos, paveikslo karūnavimui – 300 metų	1
225020	500-osios Lietuvos didžiojo kunigaikščio ir Lenkijos karaliaus Žygimanto Augusto gimimo metinės	2

Filatelinė produkcija užsakovui išsiunčiama paštu po to, kai apmokama sąskaita. Galima užsisakyti Lietuvos pašto pirmos dienos vokų, vokų su proginiais spaudais, suvenyrinių lapų, ženklintų vokų ir atvirukų, aerogramų bei kitos filatelinės medžiagos.

Užsakymus prašome siųsti adresu:

AB Lietuvos paštas

Korporatyvinių reikalų departamentas J. Jasinskio g. 16, 03500 Vilnius

Lietuvos pašto ženklus galima užsisakyti el. parduotuvėje: www.lietuvospaštas.lt

Iškilus klausimams kreiptis el. paštu: expressinfo@post.lt Informacija teikiama tel.: 8 700 5540